Deloitte.
Private

ДАЙДЖЕСТ
КЛЮЧОВИХ СУДОВИХ РІШЕНЬ ТА ІПК З ПИТАНЬ ПЕРСОНАЛЬНОГО ОПОДАТКУВАННЯ

2026 рік

ТЕМИ ДАЙДЖЕСТУ

СУДОВА ПРАКТИКА

Доходи фізичних осіб під посиленим податковим контролем

Банківські дані та міжнародний податковий обмін дедалі частіше використовуються для податкового контролю, однак отриманий дохід має бути належно підтверджений.

Перекваліфікація операцій фізичних осіб у підприємницьку діяльність

Судова практика демонструє різні підходи: систематичні операції можуть бути визнані підприємницькою діяльністю, однак сама лише велика кількість операцій не є достатньою підставою для перекваліфікації.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПОДАТКОВІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

Резидентський статус важливіший за родинні зв’язки під час дарування

Подарунки між членами сім’ї першого ступеня споріднення можуть оподатковуватися в Україні, якщо дарувальник є нерезидентом, тому перед такими операціями важливо оцінювати резидентський статус сторін.

Збереження статусу ФОП створює ризик визнання податковим резидентом України

Для осіб, які переїхали за кордон, збереження статусу ФОП в Україні створює ризик визнання їх податковими резидентами України та виникнення обов’язків щодо декларування іноземних доходів і КІК.

© 2026 LLC “Deloitte & Touche USC”. Усі права збережені.

СУДОВА ПРАКТИКА

Постанова від 16.12.2025 у справі №380/11143/25 **Восьмий апеляційний адміністративний суд**	На користь податкового органу

Обставини

Предметом спору було оскарження фізичною особою податкових повідомлень-рішень про донарахування ПДФО та військового збору з доходів, отриманих через P2P-перекази. Підставою для донарахувань стала інформація НБУ про значні обсяги переказів між фізичними особами. Позивач не заперечував факту надходження коштів через ТОВ «Нова Пей», однак стверджував, що не здійснював продажу товарів через ТОВ «Нова Пошта» та не мав стосунку до операцій, описаних НБУ.

Позиція суду

- Суд зазначив, що інформація про рух коштів на банківських рахунках платника є належним доказом факту отримання грошових коштів.
- Оскільки позивач не надав належних документів та пояснень щодо джерел і правових підстав отримання переказів, він не спростував висновків податкового органу про отримання незадекларованого доходу.
- Відповідно, суд визнав правомірним донарахування ПДФО за ставкою 18% та військового збору за ставкою 1,5%.

Коментар Deloitte	Інформація про P2P-перекази може використовуватися податковими органами для виявлення незадекларованих доходів фізичних осіб. Водночас не всі надходження на банківські рахунки є оподатковуваним доходом. Тому фізичним особам, які отримують перекази від третіх осіб, важливо бути готовими надати належне документальне підтвердження походження коштів (наприклад, у випадках повернення позик чи переказу власних коштів), щоб мінімізувати ризик податкових донарахувань.

© 2026 LLC “Deloitte & Touche USC”. Усі права збережені.

СУДОВА ПРАКТИКА

Постанова від 02.02.2026 у справі №337/436/26 **Хортицький районний суд м. Запоріжжя**	На користь податкового органу

Обставини

Предметом справи було притягнення фізичної особи до адміністративної відповідальності за ведення підприємницької діяльності без державної реєстрації. Підставою стали дані ДПС про отримання 508 грошових переказів через ТОВ «Нова Пей» на загальну суму майже 470 тис. грн протягом семи місяців. Особа підтвердила факт продажу вживаного одягу через OLX, однак заперечувала достовірність даних ДПС щодо кількості операцій та суми отриманого доходу.

Позиція суду

- Суд визнав доведеним факт ведення систематичної підприємницької діяльності без державної реєстрації на підставі сукупності наданих доказів, зокрема податкової інформації та пояснень самої особи.
- Доводи щодо меншої кількості продажів та меншого розміру отриманого доходу не спростовували факту ведення підприємницької діяльності без реєстрації.
- Суд визнав особу винною у вчиненні адміністративного правопорушення за ч. 1 ст. 164 КУпАП та наклав штраф у розмірі 17 000 грн.

Коментар Deloitte	Продаж власних особистих речей через онлайн-платформи сам по собі не свідчить про ведення підприємницької діяльності. Водночас, як і в попередньому кейсі, систематичність продажів та регулярність надходжень можуть бути розцінені як ознаки підприємницької діяльності. З 2027 року набирають чинності нові правила для цифрових платформ (DAC), які передбачають окремий режим оподаткування визначених доходів фізичних осіб без необхідності реєстрації ФОП, а цифрові платформи виконуватимуть функції податкових агентів та звітуватимуть про такі доходи.

© 2026 LLC “Deloitte & Touche USC”. Усі права збережені.

СУДОВА ПРАКТИКА

Постанова від 16.06.2026 у справі №855/37077/25
Шостий апеляційний адміністративний суд

На користь платника податку

Обставини

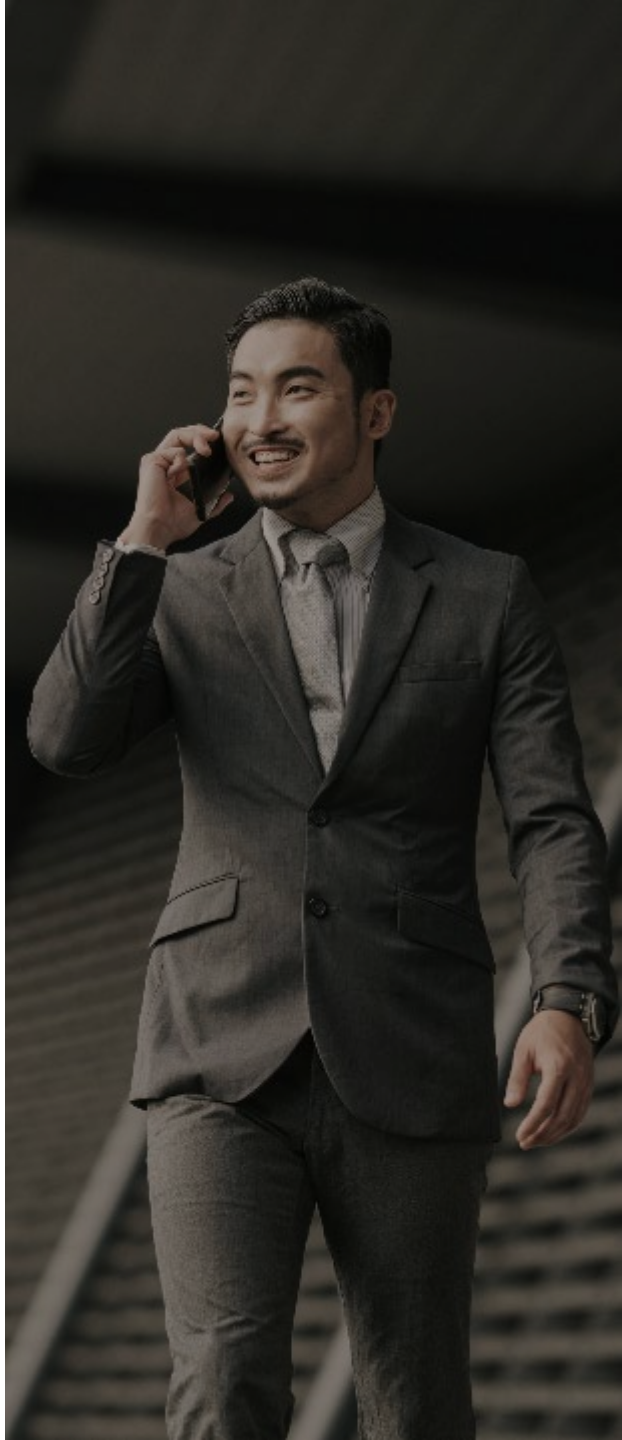
Предметом спору стало оскарження податкових повідомлень-рішень про донарахування фізичній особі ПДФО, військового збору та штрафних санкцій у зв'язку з продажем 9 об'єктів житлової нерухомості протягом 2017–2018 років. Податковий орган вважав, що систематичний продаж нерухомості має ознаки підприємницької діяльності, а тому отримані доходи підлягають оподаткуванню за правилами для ФОП. Позивач наполягав, що продавав власну нерухомість як фізична особа та сплатив відповідні податки під час нотаріального оформлення договорів.

Позиція суду

- Суд зазначив, що значна кількість операцій із продажу нерухомості сама по собі не є достатньою підставою для визнання діяльності підприємницькою. Податковий орган не надав належних доказів фактичного ведення позивачем організованої підприємницької діяльності.
- Суд наголосив, що оподаткування доходів фізичних осіб від продажу нерухомості регулюється ст. 172 ПКУ, а за відсутності у позивача статусу ФОП підстави для застосування ст. 177 ПКУ відсутні.
- Відповідно, суд визнав донарахування ПДФО, військового збору та штрафних санкцій безпідставним і залишив рішення про скасування відповідних податкових повідомлень-рішень без змін.

Коментар Deloitte

На відміну від попередньої справи щодо систематичних онлайн-продажів, у цьому випадку суд не визнав значну кількість операцій із продажу нерухомості достатньою підставою для кваліфікації такої діяльності як підприємницької. Відмінності в судових висновках демонструють, що не існує єдиного універсального кількісного критерію, який автоматично визначає необхідність реєстрації ФОП, тому необхідно враховувати всі обставини справи.

© 2026 LLC "Deloitte & Touche USC". Усі права збережені.

СУДОВА ПРАКТИКА

Постанова від 14.05.2026 у справі №560/18637/25
Сьомий апеляційний адміністративний суд

На користь податкового органу

Обставини

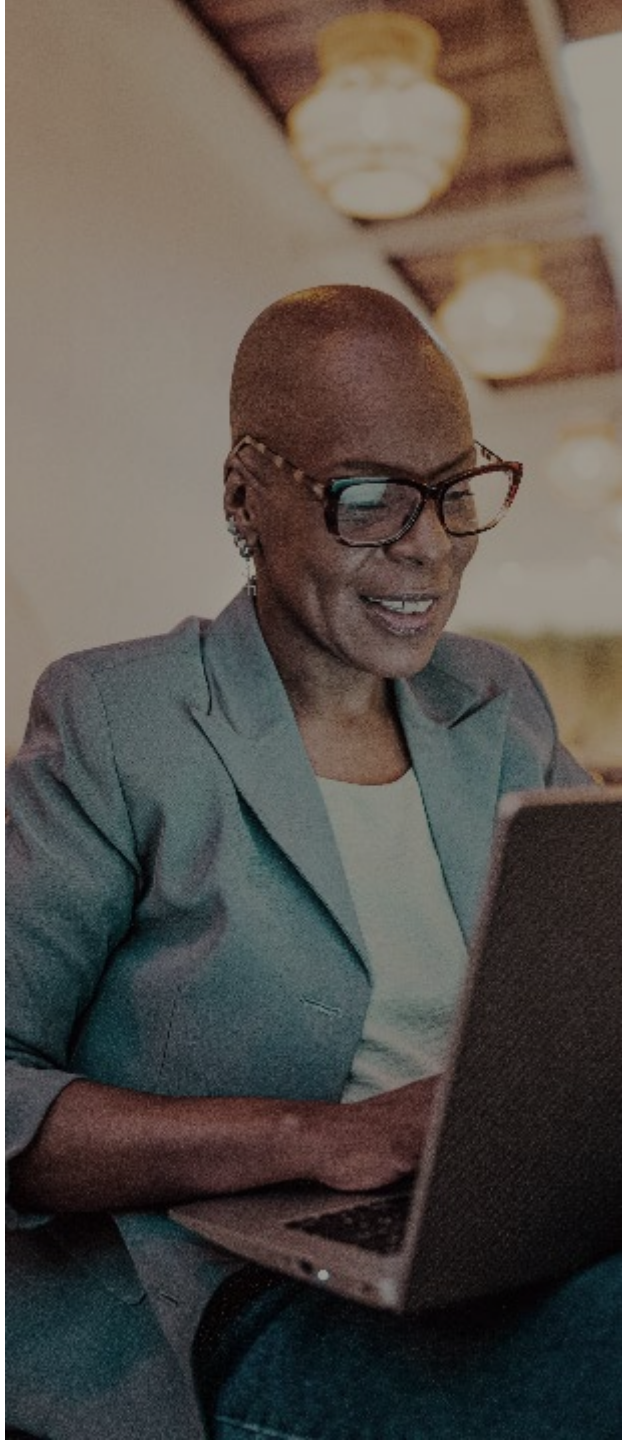
Предметом спору стало оскарження податкових повідомлень-рішень про донарахування фізичній особі ПДФО та військового збору з коштів, отриманих на банківський рахунок. Позивачка стверджувала, що надходження включали орендні платежі, повернення позик, перекази від чоловіка та кошти, отримані для ведення благодійної діяльності, а тому не всі вони підлягали оподаткуванню.

Позиція суду

- Суд зазначив, що позивачка не надала належних доказів на підтвердження походження частини отриманих коштів, зокрема переказів від чоловіка та орендних платежів від фермерського господарства.
- Суд встановив, що позивачку не було включено до Реєстру волонтерів і вона не підтвердила дотримання вимог законодавства щодо благодійної діяльності, у зв'язку з чим були відсутні підстави для застосування відповідного звільнення від оподаткування.
- Відповідно, суд визнав правомірним донарахування ПДФО та військового збору, а також застосування штрафних санкцій.

Коментар Deloitte

Наразі відсутні чіткі роз'яснення податкових органів щодо можливості не оподатковувати благодійні збори на особисті картки або «банки», якщо фізична особа не зареєстрована в Реєстрі волонтерів. Через це такі збори можуть створювати податкові ризики, а наявність документів, що підтверджують благодійну мету збору та використання коштів, не гарантує звільнення отриманих сум від оподаткування.

© 2026 LLC "Deloitte & Touche USC". Усі права збережені.

СУДОВА ПРАКТИКА

Рішення від 24.06.2026 у справі №380/16878/25 Львівський окружний адміністративний суд	На користь платника податку

Обставини

Предметом спору було оскарження податкових повідомлень-рішень про донарахування ПДФО, військового збору та штрафних санкцій за операціями з продажу корпоративних прав. Податковий орган не врахував витрати на придбання корпоративних прав через відсутність, на його думку, належного документального підтвердження. Позивач стверджував, що інвестиційний прибуток не виник, оскільки дохід від продажу корпоративних прав дорівнював витратам на їх придбання.

Позиція суду

- Суд встановив, що витрати на придбання корпоративних прав були належним чином документально підтверджені, зокрема договорами купівлі-продажу, актами приймання-передачі, протоколами зборів учасників та оновленим статутом підприємства.
- Оскільки підтверджені витрати на придбання корпоративних прав дорівнювали доходу від їх продажу, суд дійшов висновку про відсутність інвестиційного прибутку як об’єкта оподаткування.
- Суд визнав протиправним застосування штрафних санкцій за ненадання документів, оскільки необхідні документи фактично були надані платником податків.

Коментар Deloitte	Під час продажу корпоративних прав важливо забезпечити належне документальне підтвердження витрат на їх придбання, щоб уникнути оподаткування всієї суми доходу від продажу. Водночас судова практика свідчить: навіть якщо підтвердні документи не були враховані під час податкової перевірки, платник може обґрунтувати свою позицію в суді за умови якісного обґрунтування позиції.

© 2026 LLC “Deloitte & Touche USC”. Усі права збережені.

СУДОВА ПРАКТИКА

Постанова від 17.06.2026 у справі №240/22077/25 Верховний Суд України

На користь платника податку

Обставини

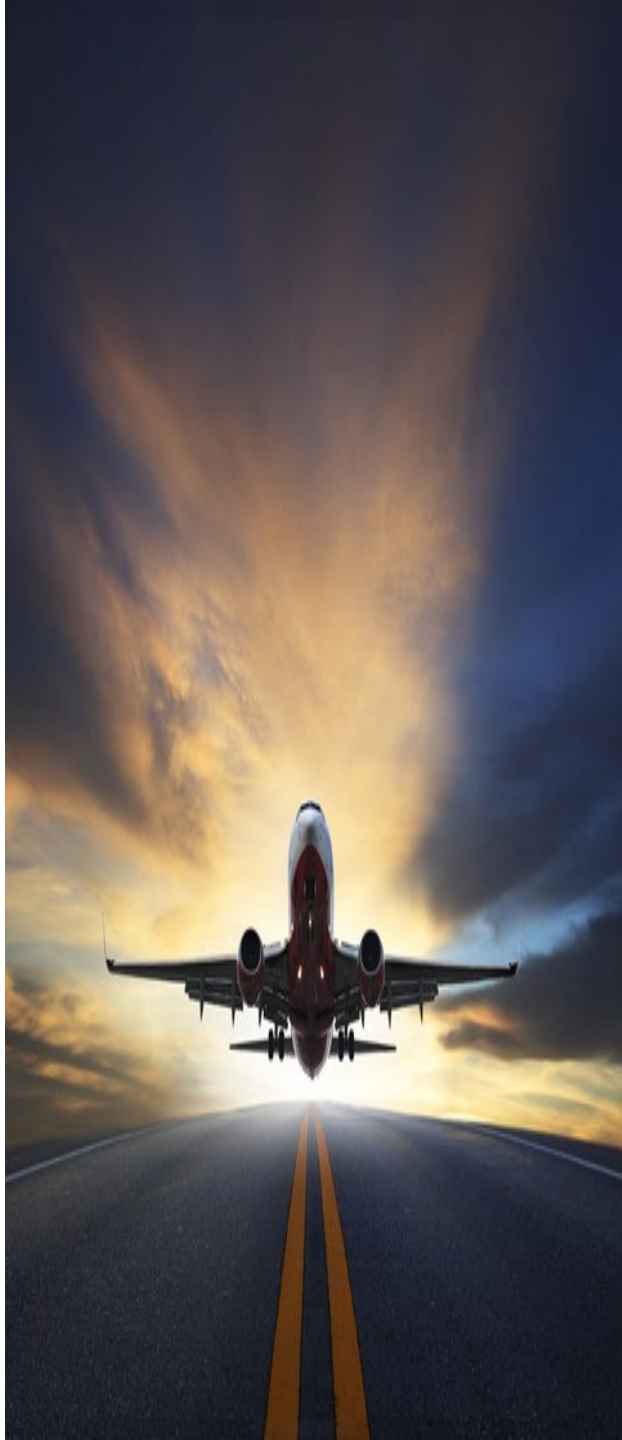
Предметом спору стало оскарження податкових повідомлень-рішень про донарахування фізичній особі ПДФО, військового збору та штрафних санкцій через недекларування доходів, отриманих у 2020–2022 роках від британської компанії Fenix International Ltd. Підставою для донарахувань стала інформація, отримана ДПС від податкового органу Великої Британії в межах міжнародного обміну податковою інформацією. Позивачка заперечувала законність перевірки та достатність доказів отримання нею оподатковуваного доходу.

Позиція суду

- Верховний Суд зазначив, що інформація, отримана в межах міжнародного обміну податковою інформацією, може використовуватися для податкового контролю, однак сама по собі не є достатньою підставою для визначення податкових зобов'язань без належного дослідження відповідних обставин.
- Податковий орган має підтвердити зв'язок отриманої інформації з конкретним платником, факт, розмір та період отримання оподатковуваного доходу, а також правильність його перерахунку в гривні. Суд також наголосив на необхідності дотримання процедури повідомлення платника про перевірку.
- Оскільки ці обставини не були належним чином досліджені судами попередніх інстанцій, Верховний Суд скасував їхні рішення та направив справу на новий розгляд.

Коментар Deloitte

Справа підтверджує, що інформація, отримана ДПС у межах міжнародного податкового обміну, може використовуватися для податкового контролю лише за умови належного обґрунтування зв'язку відповідного доходу з конкретною особою. Водночас тягар доведення має залишатися на контролюючому органі, а платники податків повинні бути готові підтвердити свою позицію.

© 2026 LLC "Deloitte & Touche USC". Усі права збережені.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПОДАТКОВІ КОНСУЛЬТАЦІЇ (ІПК)

Реквізити ІПК	Запитання	Позиція ДПС	Коментар Deloitte
Податкове резидентство та міжнародне оподаткування фізичних осіб			
Номер: 816/ІПК/99-00-24-03-03 ІПК **Дата:** 02.12.2025	Чи підлягає оподаткуванню в Україні заробітна плата, отримана від українського роботодавця фізичною особою, яка є податковим резидентом Великої Британії та фактично працює на її території? Чи може український роботодавець не утримувати ПДФО за наявності підтвердження податкового резидентства працівника у Великій Британії?	ДПС підтвердила, що відповідно до ст. 15 Конвенції заробітна плата особи, яка є податковим резидентом Великої Британії для цілей Конвенції та фактично працює на її території, підлягає оподаткуванню лише у Великій Британії. Для застосування звільнення від оподаткування в Україні відповідно до ст. 103 ПКУ необхідно надати належним чином оформлену довідку про податкове резидентство. За відсутності такої довідки дохід оподатковується за загальними правилами українського законодавства.	Попри підтвердження можливості звільнення заробітної плати від оподаткування в Україні відповідно до Конвенції, ДПС не надала конкретних роз'яснень щодо практичного механізму неутримання ПДФО українським роботодавцем. Тому практичне застосування такого звільнення залишається ризиковим, а часто – і неможливим.
Номер: 3936/ІПК/26-15-24-01-14-06 **Дата:** 08.07.2026	Чи має фізична особа, яка проживає та отримує доходи в Іспанії, подавати в Україні декларацію про майновий стан і доходи, сплачувати податки з іноземних доходів і подавати звітність щодо контрольованої іноземної компанії (КІК), якщо вона вважає себе податковим резидентом Іспанії?	ДПС зазначила, що реєстрація особи як ФОП в Україні є підставою для визнання її податковим резидентом України. Відповідно, іноземні доходи підлягають декларуванню та оподаткуванню в Україні з можливістю зарахування податків, сплачених за кордоном. Крім того, особа зобов'язана подати звіт про КІК за період, у якому вона була податковим резидентом України, навіть якщо на дату подання звіту її резидентство змінилося.	На практиці фізичні особи, які переїжджають за кордон, нерідко зберігають реєстрацію ФОП в Україні. Оскільки реєстрація як самозайнятої особи є підставою для визнання особи податковим резидентом України, це створює ризик подвійного оподаткування іноземних доходів, а також оподаткування доходів від підприємницької діяльності в країні переїзду.

© 2026 LLC "Deloitte & Touche USC". Усі права збережені.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПОДАТКОВІ КОНСУЛЬТАЦІЇ (ІПК)

Реквізити ІПК	Запитання	Позиція ДПС	Коментар Deloitte
Оподаткування окремих видів доходів та майна фізичних осіб			
Номер: 456/ІПК/99-00-24-03-03 **Дата:** 21.01.2026 	Як оподатковується в Україні квартира, отримана фізичною особою – резидентом у подарунок від чоловіка, який є податковим резидентом Великої Британії?	ДПС зазначає, що дохід у вигляді вартості подарованого майна, отриманого фізичною особою – резидентом від дарувальника-нерезидента, оподатковується податком на доходи фізичних осіб за ставкою 18% та військовим збором за ставкою 5% незалежно від ступеня споріднення.	Під час здійснення операцій дарування майна між членами сім'ї важливо враховувати не лише ступінь споріднення, а й податковий статус сторін. Зокрема, якщо один із подружжя є нерезидентом України, передача майна в подарунок може підлягати оподаткуванню за загальними ставками ПДФО та військового збору.
Номер: 3172/ІПК/99-00-24-03-03 **Дата:** 01.06.2026 	Чи оподатковується знижка під час придбання акцій іноземної компанії фізичною особою – резидентом України? Якими документами підтверджуються витрати на придбання акцій, чи потребують документи іноземного брокера нотаріально засвідченого перекладу та чи враховуються податки, сплачені із суми знижки, під час визначення інвестиційного прибутку?	ДПС зазначила, що знижка під час придбання акцій іноземної компанії є іноземним доходом, який підлягає оподаткуванню ПДФО та військовим збором. Витрати на придбання акцій можуть підтверджуватися належно оформленими первинними документами, зокрема брокерською документацією, що супроводжується нотаріально засвідченим перекладом українською мовою. Водночас суми податків, сплачених із доходу у вигляді знижки, не враховуються під час визначення інвестиційного прибутку від подальшого продажу акцій.	Підхід ДПС до оподаткування знижки під час придбання акцій іноземної компанії є дискусійним з огляду на положення ПКУ, відповідно до яких індивідуальна знижка оподатковується як додаткове благо за умови її надання податковим агентом. Отже, якщо знижку надає іноземна компанія, яка не є податковим агентом в Україні, правомірність її оподаткування є сумнівною. Водночас позиція ДПС свідчить про ризик застосування іншого підходу та можливих податкових донарахувань.

© 2026 LLC "Deloitte & Touche USC". Усі права збережені.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПОДАТКОВІ КОНСУЛЬТАЦІЇ (ІПК)

Реквізити ІПК	Запитання	Позиція ДПС	Коментар Deloitte
Оподаткування іноземних доходів фізичних осіб – податкових резидентів України			
Номер: 5522_ІПК_99-00-24-03-03 ІПК **Дата:** 16.09.2026	Як оподатковуються та декларуються іноземні доходи, отримані податковими резидентами України через спільний брокерський рахунок, якщо частки співвласників у ньому не визначені?	ДПС зазначила, що обов'язок декларувати іноземні доходи та сплачувати податки виникає у фізичної особи, на користь якої безпосередньо нараховано або виплачено відповідний дохід. Водночас ПКУ не передбачає спеціального порядку розподілу доходів між співвласниками спільного брокерського рахунку. Таким чином, ДПС не надала однозначного роз'яснення щодо можливості розподілу доходу порівну між співвласниками або його декларування лише одним із них.	Використання спільних брокерських рахунків може створювати складнощі з визначенням податкових зобов'язань кожного співвласника, особливо якщо брокерські звіти не містять розподілу доходів між ними. З огляду на відсутність чіткого механізму такого розподілу в ПКУ, доцільно завчасно забезпечити документальне підтвердження належності інвестиційних активів та отриманих доходів кожному зі співвласників, щоб мінімізувати ризики під час декларування.

© 2026 LLC "Deloitte & Touche USC". Усі права збережені.

НАША КОМАНДА

Андрій Серветник

Партнер, керівник групи міжнародного оподаткування та послуг приватним клієнтам Deloitte Private

aservetnyk@deloittece.com

Мар’яна Жила

Менеджерка групи міжнародного оподаткування та послуг приватним клієнтам Deloitte Private

mzhyla@deloittece.com

Олександр Бірюков

Менеджер групи міжнародного оподаткування та послуг приватним клієнтам Deloitte Private

obiriukov@deloittece.com

Оксана Трохименко

Старша консультантка з оподаткування фізичних осіб

otrokhymenko@deloittece.com

Підписуйтеся на наш телеграм-канал **Deloitte Ukraine Voices**, щоб бути в курсі останніх новин, статей, подкастів та інших матеріалів з перших уст.

Почуйте голоси експертів: https://t.me/deloitteuavoices.

© 2026 LLC “Deloitte & Touche USC”. Усі права збережені.

Deloitte.
Private

Deloitte означає одну чи декілька юридичних осіб, а саме компанію Deloitte Touche Tohmatsu Limited (далі – DTTL), фірми у складі її глобальної мережі, а також пов'язані з ними юридичні особи (далі разом – Організація Deloitte). DTTL (також – Deloitte Global), кожна фірма у складі її мережі, а також пов'язані з ними особи є юридично окремими та незалежними особами, які не мають повноважень створювати або накладати одна на одну або брати на себе від імені одна одної зобов'язання перед третіми особами. DTTL, кожна фірма у складі мережі DTTL, а також пов'язані з ними юридичні особи несуть відповідальність тільки за власні дії чи бездіяльність і не відповідають за дії чи бездіяльність одна одної. DTTL не надає послуги клієнтам. Дізнатися більше ви можете за посиланням www.deloitte.com/about.

Професійними послугами компанії Deloitte як провідного постачальника професійних послуг користуються приблизно 90% із п'ятисот найбільших за рівнем доходу компаній світу, включених до щорічного рейтингу Fortune Global 500®, а також тисячі приватних компаній. Значущі та націлені на перспективу результати роботи наших фахівців сприяють підвищенню довіри суспільства до ринків капіталу, а також допомагають клієнтам здійснювати трансформацію їхнього бізнесу та успішно розвиватися. Історія Deloitte налічує 180 років, географія його мережі охоплює понад 150 країн та територій світу, де приблизно 460,000 працівників щодня здійснюють вплив, що має значення. Дізнатися більше про діяльність Deloitte ви можете на вебсайті за посиланням www.deloitte.com.

Це повідомлення містить лише інформацію загального характеру і не вважається професійною консультацією або послугою, наданою компанією Deloitte Touche Tohmatsu Limited (далі – DTTL), будь-якою з фірм у складі її глобальної мережі або будь-якими пов'язаними з ними юридичними особами. Отже, перш ніж ухвалювати будь-яке рішення чи вдаватися до будь-яких дій, які можуть вплинути на ваше фінансове становище або бізнес, рекомендуємо звернутися за консультацією до кваліфікованого професійного консультанта.

Ми не надаємо жодних заяв, гарантій та не беремо на себе жодних зобов'язань (прямо виражених або неявних) щодо точності та повноти інформації, поданої в цьому повідомленні. Ані DTTL, ані фірми у складі її мережі, ані пов'язані з ними юридичні особи, в тому числі їхні працівники або агенти, не відповідають за будь-які збитки або шкоду, яких може зазнати (прямо або опосередковано) будь-яка особа, яка покладається на це повідомлення. DTTL, кожна фірма у складі її мережі, а також пов'язані з ними особи є юридично окремими та незалежними особами.

© 2026 LLC "Deloitte & Touche USC". Усі права збережені.